

Lekcja 15

Podstawa opodatkowania w ryczałcie

“Ważne jest, by nigdy nie przestać pytać. Ciekawość nie istnieje bez przyczyny. Kontemplując tajemnice wieczności, życia i cudownej struktury rzeczywistości, nie można uniknąć lęku. Wystarczy więc, jeśli spróbujemy zrozumieć choć trochę tej tajemnicy każdego dnia. Nigdy nie trać świętej ciekawości.”

Albert Einstein

Co stanowi podstawę opodatkowania w ryczałcie?

Podstawą opodatkowania przy ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych jest przychód pomniejszony o zapłacone (podatnika i osoby współpracującej - jeżeli taka jest) w roku podatkowym składki społeczne i 50% zapłaconych w roku podatkowym składek zdrowotnych. W określonych sytuacjach (będziemy o tym mówić w kolejnych lekcjach) podatnik może rozliczyć stratę poniesioną jeszcze za okresy w których opodatkowany był skalą podatkową bądź podatkiem liniowym.

Dodatkowo po spełnieniu określonych w ustawie warunków w zeznaniu PIT-28 możesz skorzystać z odliczeń i ulg podatkowych m.in. takich jak:

- składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
- składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne (50% zapłaconych składek zdrowotnych)
- straty z działalności gospodarczej
- darowizn przekazanych na cele m.in.:
- pożytku publicznego
- kultu religijnego
- krwiodawstwa (krew i jej składniki)
- przeciwdziałania COVID-19
- ulgi rehabilitacyjnej
- ulgi na Internet
- ulgi termomodernizacyjnej
- ulgi z tytułu wpłaty na IKZE
- ulgi abolicyjnej
- ulg mieszkaniowych na prawach nabytych, np. ulgę odsetkową.

Więcej na ten temat w materiale bonusowym.

Kiedy rozpoznać przychód w ryczałcie?

Obowiązek podatkowy u podatnika opodatkowanego ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych należy rozpoznać w oparciu o art. 14 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: ustawa o PIT).

Natomiast zgodnie z art. 12 ust. 5 ustawy o ryczałcie: Przychody z udziału w spółce w odniesieniu do każdego podatnika określa się proporcjonalnie do jego prawa do udziału w zysku. W razie braku przeciwnego dowodu przyjmuje się, że prawa do udziału w zysku są równe.

Zasady ogólne ustalania przychodu do opodatkowania, zgodnie z art.14 ust. 1 ustawy o PIT, **uważa się kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane**, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. U podatników dokonujących sprzedaży towarów i usług opodatkowanych podatkiem od towarów i usług za przychód z tej sprzedaży uważa się przychód pomniejszony o należny podatek od towarów i usług.

Za datę powstania przychodu, uważa się, z pewnymi wyjątkami dzień wydania rzeczy, zbycia prawa majątkowego lub wykonania usługi, albo częściowego wykonania usługi, nie później niż dzień:

- 1) wystawienia faktury albo
- 2) uregulowania należności.

Z treści tego przepisu wynika wprost, iż moment powstania przychodu należnego został ściśle związany z wystąpieniem **najwcześniejszego ze zdarzeń** wskazanych w cytowanym przepisie, w tym m.in. z wydaniem rzeczy, wystawieniem faktury albo otrzymaniem należności, a więc i z wpływem środków pieniężnych na konto bankowe.

Przykład

Podatnik zawarł 14.02.2022 roku umowę na wykonanie sesji fotograficznej. Usługa została wykonana 28.02.2022 roku. Fakturę podatnik wystawił 5 marca 2022 roku, a zapłata za dostarczony towar wpłynęła 7 marca 2022 roku. Ustal datę przychodu podatnika.

Przychód podatnika w omawianym przypadku powstaje w dacie wykonania usługi tj. 28.02.2022 roku.

Przykład

Janina Kowalska rozpoczęła 01.01.2022 roku prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży wysyłkowej poprzez serwis Allegro. Przychody uzyskiwane z działalności opodatkowane są zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne według stawki 3%. W ramach prowadzonej działalności sprzedaje Pani odzież i obuwie używane (PKD 47.91.Z). Sprzedaż odbywa się na aukcjach "do licytacji" oraz na aukcjach "kup teraz". Wszystkie wpłaty za zakup obuwia lub odzieży kupujący dokonują przelewami indywidualnymi (z osobistego konta) lub poprzez obowiązkową dla sprzedawcy funkcję "PAYU" (wewnętrzny system płatności Allegro) na Pani rachunek bankowy. "PAYU" pośredniczy w przelewie pomiędzy kupującym a sprzedawcą przelewając na Pani konto zbiorcze przelewy od kupujących, których nadawcą jest Allegro. W treści przelewu podana jest kwota za aukcję; numer identyfikacyjny, pod którym można znaleźć na stronach Allegro informację dotyczącą przelewu; "Nick" osoby kupującej; przedmiot, który został zakupiony; kwota wraz z kosztami przesyłki oraz dane do wysyłki osoby kupującej (imię i nazwisko oraz adres). Zdarza się, że kupujący zmienia adres wysyłki, można go wtedy dołączyć do dokumentów. Na przelewie widnieje także data wpłaty dotycząca konkretnej aukcji, np. wpłata dokonana przez kupującego w dniu 28 marca w systemie "PAYU" jest księgowana na drugi lub trzeci dzień na Pani koncie, pomimo że w zakładce do przelewów "PAYU" podane są wypłaty codziennie (można wybrać częstotliwość wypłat). **Sprzedaż księguje Pani na koniec dnia zgodnie z wyciągiem bankowym**, zbiorczą kwotą z danego dnia na dowodzie wewnętrznym (sprzedaż nieudokumentowana), następnie wpisuje Pani do ewidencji przychodów i rozchodów. Inną opcją zapłaty jest przelew bankowy, ale kupujący najczęściej wybierają opcję przelewu **"PAYU"**. Pomimo, że kupujący za wygraną (np. w dniu 28 marca) aukcję wpłaty dokonuje zaraz po jej zakończeniu, tj. w tym samym dniu przez "PAYU" przelew na Pani koncie księgowany jest 29 lub 30 marca i w tym dniu (29 lub 30 marca) tak samo jak przelewy indywidualne ewidencjonuje Pani jako dowód wewnętrzny, kwotą zbiorczą i zapisuje pod tym samym numerem w ewidencji przychodów.

Jeżeli kupujący dokonuje wpłaty 28 marca, a przelew otrzymuje Pani 29 lub 30 marca, to z tym dniem księgowana jest wpłata oraz wysyłka towaru (zdarza się że towar wysyłany jest najpóźniej następnego dnia).

W związku z powyższym zadano następujące pytanie w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych.

Czy momentem uzyskania przychodu i datą księgowania w ewidencji przychodów i rozchodów jest dzień wpłaty przez kupującego dla "PAYU" (np. 25 marca), czy dzień, w którym "PAYU" dokonuje wypłaty na Pani rachunek bankowy, czyli dzień, w którym wpłata zaksięgowana jest na Pani koncie.

Analiza odpowiedzi:

Zgodnie z treścią wniosku, pomimo, że kupujący za wygraną (np. w dniu 28 marca) aukcję wpłaty dokonuje zaraz po jej zakończeniu, tj. w tym samym dniu przez "PAYU" przelew na Pani koncie księgowany jest 29 lub 30 marca i w tym dniu (29 lub 30 marca) tak samo jak przelewy indywidualne ewidencjonuje Pani jako dowód wewnętrzny, kwotą zbiorczą i zapisuje pod tym samym numerem w ewidencji przychodów. Zakupiony przez klienta towar wysyła Pani w dniu otrzymania wpłaty lub najpóźniej w dniu następnym.

W przedmiotowej sprawie przychody uzyskane w związku ze sprzedażą towarów przez serwis Allegro stanowią przychód z działalności gospodarczej w momencie wpływu środków pieniężnych na Pani rachunek bankowy (otrzymanie należności), o ile nie zostanie wystawiona wcześniej faktura z tytułu realizacji transakcji sprzedaży.

Przykład

Zaliczka a ryczałt

Podatnik prowadzi działalność gospodarczą - usługi remontowo-budowlane opodatkowaną w formie zryczałtowanego podatku dochodowego - ewidencja przychodów. Na wykonanie usług remontowych podatnik ten zawarł umowę, która dotyczy samej usługi wykonania prac czyli położenia glazury, przebudowy ścian, montażu armatury, jak również dostarczenia materiałów niezbędnych do wykonania tej usługi np: kleju do glazury, gładzi do gipsowania ścian, płyt karton-gips do budowy nowych ścian.

Na zakup niezbędnych materiałów podatnik **otrzymał zgodnie z zawartą umową zaliczkę**. Za otrzymaną zaliczkę dokonał zakupu niezbędnych do rozpoczęcia prac materiałów budowlanych i otrzymał od sprzedawcy fakturę VAT wystawioną dla firmy podatnika.

1. Czy w momencie otrzymania zaliczki na materiały Wnioskodawca ma obowiązek wystawić fakturę VAT i dokonać zapłaty zaliczki na podatek dochodowy?
2. Która wartość z zawartej umowy stanowi faktycznie przychód podlegający opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym, czy wartość wykonanej usługi bez wartości materiałów, czy wartość zgodnie z zawartą umową - materiały + usługa?

Analiza odpowiedzi:

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o ryczałcie, opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych podlegają przychody osób fizycznych z pozarolniczej działalności gospodarczej, o których mowa w art. 14 ustawy o podatku dochodowym, w tym również, gdy działalność ta jest prowadzona w formie spółki cywilnej osób fizycznych lub spółki jawnej osób fizycznych.

Zgodnie z przepisem art. 14 ust. 1 ustawy o PIT za przychód z działalności, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3, uważa się kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. U podatników dokonujących sprzedaży towarów i usług opodatkowanych podatkiem od towarów i usług za przychód z tej sprzedaży uważa się przychód pomniejszony o należny podatek od towarów i usług.

A więc przychodem z działalności gospodarczej jest kwota należna za wykonanie usługi tj. wartość robocizny wraz z wartością materiałów budowlanych.

Stosownie do art. 14 ust. 1c ustawy za datę powstania przychodu, o którym mowa w ust. 1, uważa się, z zastrzeżeniem ust. 1e, 1h i 1i, **dzień wydania rzeczy, zbycia prawa majątkowego lub wykonania usługi, albo częściowego wykonania usługi, nie później niż dzień:**

- wystawienia faktury albo
- uregulowania należności.

W myśl ww. przepisu przychód podatkowy dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych powstaje w dniu wykonania usługi. Wyjątek od tej zasady stanowi:

- wystawienie faktury dokumentującej dostawę towarów przed datą wydania towaru, zbycia prawa lub wykonania usługi albo częściowego wykonania usługi – datą powstania przychodu będzie w tym przypadku dzień wystawienia faktury,
- uregulowanie należności przed wydaniem towaru, zbyciem prawa lub wykonania usługi albo częściowym wykonaniem usługi – datą powstania przychodu będzie w tym przypadku dzień otrzymania należności.

Zgodnie z przepisem art. 14 ust. 3 pkt 1 ustawy do przychodów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie zalicza się pobranych wpłat lub zarachowanych należności na poczet dostaw towarów i usług, które zostaną wykonane w następnych okresach sprawozdawczych, a także otrzymanych pożyczek i kredytów oraz zwróconych pożyczek, z wyjątkiem skapitalizowanych odsetek od tych pożyczek.

Przychodem dla celów podatkowych nie są otrzymane pieniądze, stanowiące zaliczkę na poczet świadczonych usług. Zaliczka, bez względu na jej wartość nie podlega ujęciu w prowadzonej ewidencji przychodów. Do tego czasu zaliczka, bez względu jakiej części ceny świadczenia dotyczy, nie podlega wykazaniu w ewidencji. Nawet wystawienie faktury VAT dokumentującej otrzymanie zaliczki nie oznacza, że z tego tytułu powstał przychód należny.

Podsumowując w momencie otrzymania zaliczki na materiały podatnik nie ma obowiązku wpłaty od tej kwoty ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, ponieważ otrzymana zaliczka w myśl art. 14 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie stanowi przychodu z działalności gospodarczej. Przychodem z działalności gospodarczej jest wartość zgodnie z zawartą umową (materiały+usługa).

Wyjątki (art. 14 ust. 1e-1l oraz art. 14 ust. 3 pkt 1 ustawy o PIT)- czyli rodzaje przychodów do których zasady ogólne nie mają zastosowania (wyżej opisane):

- Jeżeli strony ustalą, że **usługa jest rozliczana w okresach rozliczeniowych**, za datę powstania przychodu uznaje się ostatni dzień okresu rozliczeniowego określonego w umowie lub na wystawionej fakturze, nie rzadziej niż raz w roku¹. Przepis stosuje się odpowiednio do dostawy energii elektrycznej i ciepłej oraz gazu przewodowego.
- W przypadku otrzymania przychodu z działalności gospodarczej, do którego nie stosuje się ust. 1c, 1e i 1h, za datę powstania przychodu uznaje się dzień otrzymania zapłaty.

---

¹ art. 14 ust. 1e ustawy o PIT

- W przypadku pobrania wpłat na poczet dostaw towarów i usług, które zostaną wykonane w następnych okresach sprawozdawczych, podlegających zarejestrowaniu przy zastosowaniu kasy rejestrującej zgodnie z przepisami ustawy o podatku od towarów i usług, za datę powstania przychodu podatnik może uznać dzień pobrania wpłaty. W przypadku wyboru takiego sposobu ustalania daty powstania przychodu podatnik jest obowiązany stosować go przez cały rok podatkowy. Podatnik informuje o tym wyborze w zeznaniu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 lub ust. 1a pkt 2, składanym za rok podatkowy, w którym stosował ten sposób.

Zgodnie z art. 14 ust. 1j ustawy o PIT, w przypadku pobrania zaliczek podlegających zarejestrowaniu w kasie fiskalnej podatnik może uznać dzień pobrania zaliczki za dzień powstania przychodu. Jeżeli podejmie taką decyzję, wówczas taki sposób ustalania daty powstania przychodu będzie obowiązany stosować przez cały rok podatkowy. O podjęciu tej decyzji podatnik nie ma obowiązku na bieżąco informować naczelnika urzędu skarbowego. Zrobi to w swoim zeznaniu podatkowym PIT-28, składanym za rok podatkowy, w którym stosował ten sposób. Oznacza to, oczywiście, że podatnik może w każdym roku podatkowym, wraz z jego rozpoczęciem, bądź zrezygnować z takiego sposobu ustalania daty przychodu, bądź go kontynuować (pamiętając – przy kontynuacji – o każdorazowym informowaniu, o tym fakcie w zeznaniu podatkowym).

Jeżeli zmarły przedsiębiorca w roku podatkowym, w którym zmarł, ustalał datę powstania przychodu w sposób, zgodnie z powyższymi zasadami, przedsiębiorstwo w spadku jest obowiązane stosować ten sposób do końca tego roku podatkowego.

Zgodnie z art. 14 ust. 3 pkt 1 Do przychodów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie zalicza się:

- pobranych wpłat lub zarachowanych należności na poczet dostaw towarów i usług, które zostaną wykonane w następnych okresach sprawozdawczych, a także otrzymanych lub zwróconych pożyczek (kredytów), w tym również uregulowanych w naturze, z wyjątkiem skapitalizowanych odsetek od tych pożyczek (kredytów);